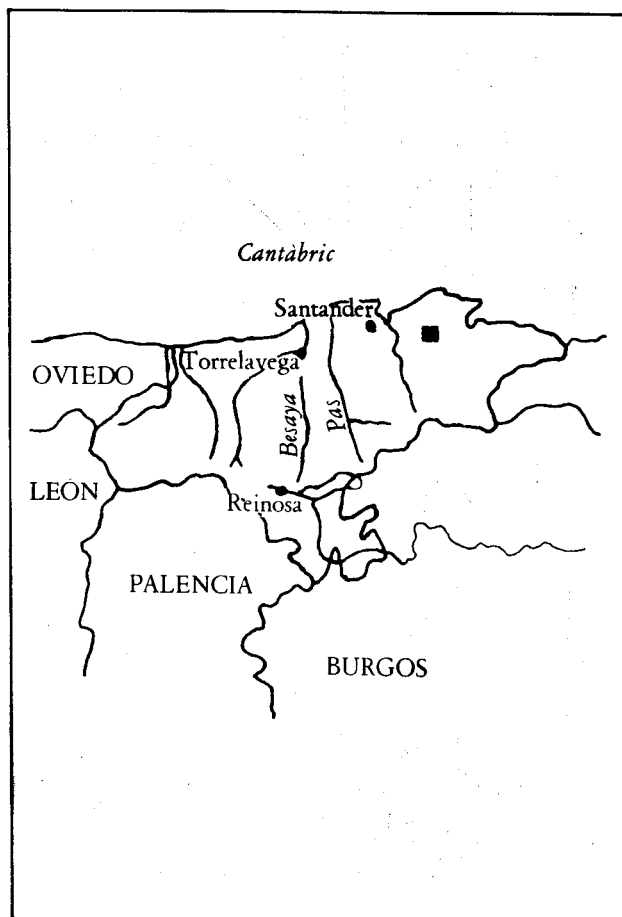

EXPLORACIONS AL MASSÍS DEL PORRACOLINA (II)

per l'Espeleo Club de Gràcia

RESUM

Amb aquest article donem a conèixer la continuació dels treballs, començats el 1979 i encara no finalitzats, d'un petit sector del massís del Porracolina. Resultats inicials del qual, van ésser publicats a l'anterior número d'Exploracions.

El massís del Porracolina, s'aixeca a 30 km de Santander, entre els rius Miera i Asón, i té la seva màxima altura al Pic de Porracolina de 1.408 m sobre el nivell del mar.

Fins la data s'hi han localitzat un total de 163 cavitats, de les quals s'han explorat 112.

Durant aquests dos últims anys, les exploracions s'han centrat al sector anomenat Canal de Laya, lloc caracteritzat per sofrir un avançat procés de karstificació, amb grans dolines i impressionants rasclers.

De les 24 cavitats que publiquem, en podem destacar:

CL-56: Cavitat estructurada sobre una diàclasi que, després de davallar diversos pous (un d'ells de 60 m), ens condueix a la màxima cota, -102,5 m.

CL-21: Després de superar una zona inicial de passos estrets, s'obren una sèrie de pous. El major d'ells de 46,5 m assoleix un desnivell de 113 m.

RESUMEN

Con este artículo damos a conocer la continuación de los trabajos, aún no finalizados y comenzados en 1979, de un pequeño sector del macizo del Porracolina. Resultados iniciales que fueron publicados en nuestro anterior número de Exploraciones.

El macizo de Porracolina, se levanta a 30 km de Santander, entre los ríos Miera y Asón, y tiene su máxima altura en el Pico de Porracolina de 1.408 m sobre el nivel del mar.

Hasta la fecha se han localizado un total de 163 cavidades de las cuales se han explorado 112.

Durante estos dos últimos años las exploraciones se han centrado en el sector denominado Canal de Laya, lugar caracterizado por estar ocupado por un avanzado proceso de karstificación, con grandes dolinas e impresionantes lapiares.

De las 24 cavidades que publicamos, podemos destacar:

CL-56: Cavidad estructurada sobre una diáclasa, que tras descender varios pozos, uno de ellos de 60 metros, nos conduce a la

CL-21: Cavidad que tras superar una zona de estrecheces, se abre en una serie de pozos, el mayor de 46,5 m. Alcanza un desnivel de 113 m.

RÉSUMÉ

Dans cet article on expose la suite des travaux d'un secteur du *Massif de Porracolina*. Ces travaux ont été commencés en 1979 et aujourd'hui ils ne sont pas encore finis. Les résultats de ces travaux ont été publiés dans le dernier numero d'*Exploracions*.

Le Massif de Porracolina s'érige à 30 km de Santander, entre les fleuves *Miera* et *Asón*. Son sommet c'est le Pico de Porracolina qui se trouve à 1 408 m au-dessus du niveau de la mer.

Jusqu'à maintenant on a découvert 163 cavités dont 112 ont été explorées.

Pendant les deux derniers ans, on a fait des explorations dans le secteur nommé *Canal de Laya*. C'est un endroit caractérisé par un avancé processus de karstification où il y a de grandes dolines et des lapiaces.

D'entre les 24 cavités qu'ont été publiées, on peut mettre en relief celles-ci:

CL-56. C'est une cavité structurée sur une diaclase. Après d'être descendus dans plusieurs puits — un d'entre eux a 60 m — nous sommes arrivés à la cote maximale — 102,5 m.

CL-31. Après de surmonter une zones e'etroitesses il y a une cavité où se trouvent des puits. Le plus grand puit a 46,5 m. La cavité a une dénivellation de 113.

SUMMARY

In this article, we present the continuation of the works, started in 1979 and still unfinished, of a little sector of the massif of *Porracolina*. The initial results were published in our last number of *Exploracions*.

The massif of Porracolina is 30 km far from Santander and it is placed between two rivers, the *Miera* and *Asón* rivers. The peak of Porracolina is the highest point of the massif with 1 408 meters above the sea level.

Until now, only 112 of the 163 found cavities, have been explored.

During the last years, the explorations have been done in the so-called sector *Canal De Laya*, which is occupied by an advanced process of karstification with big dolines and enormous dissolution furrows in the limestones.

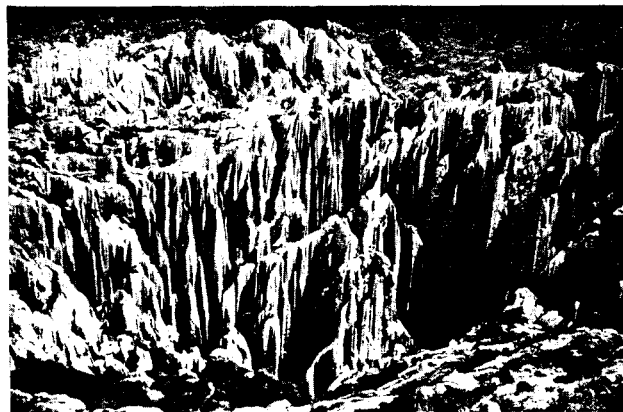
Among the cavities we publish, we could point out the following:

CL-56. A cavity constructed on a joint which, after descending several deep pools, one of them is 60 m, take us to the deepest one, which is 102.5 m.

CL-21. After surmounting an area of cramped nature, we find a cavity with several deep pools. The biggest is 46.5 m and has an unevenness of 113 m.

Vista general del *Canal de Laya*.

Conjunt de *Garmas*.

INTRODUCCIÓ

En aquest treball, donem a conèixer els resultats obtinguts al llarg de diferents campanyes espeleològiques realitzades en 1983 i 1984 al massís del Porracolina. Aquests resultats són una continuació dels aconseguits des de 1979 a 1983 i ja publicats a l'anterior número d'*Exploracions*, article al que remetim al lector que hi estigui interessat.

El massís del Porracolina, està situat a 30 km en línia recta des de Santander i en direcció SE, entre

els rius *Miera* i *Asón*. La màxima altura que s'assoleix és el Pic del Porracolina de 1.408 m sobre el nivell del mar.

El sector on hem centrat les nostres activitats durant aquests anys, resta dins el terme municipal d'Arredondo.

En aquesta àrea afloren dues unitats litològiques de naturalesa predominantment calcària. Una, de calcària organiana massiva i, l'altra, de calcària organiana amb intercalacions detrítiques. El seu

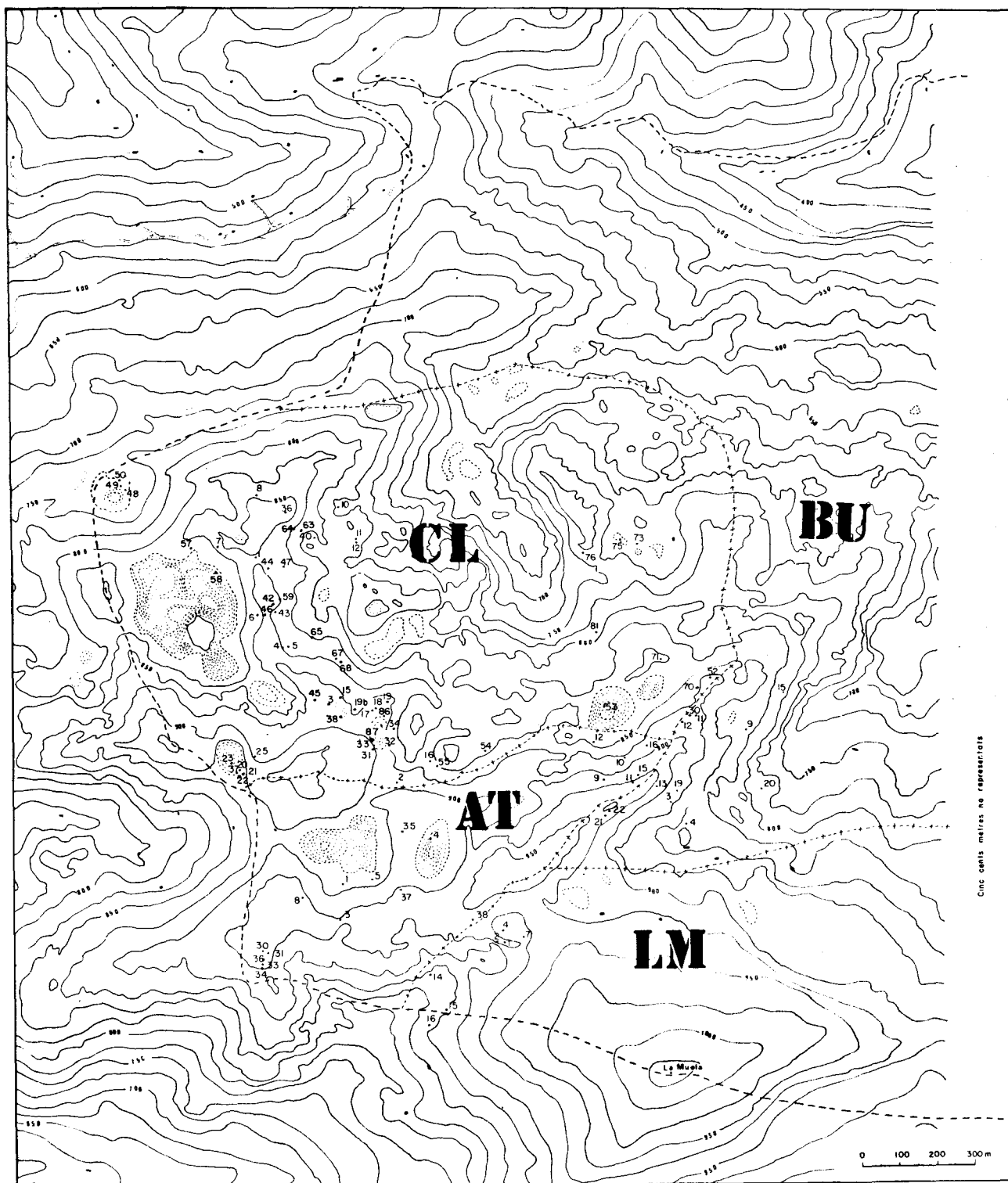
conjunt esdevé d'una potència total propera als mil metres.

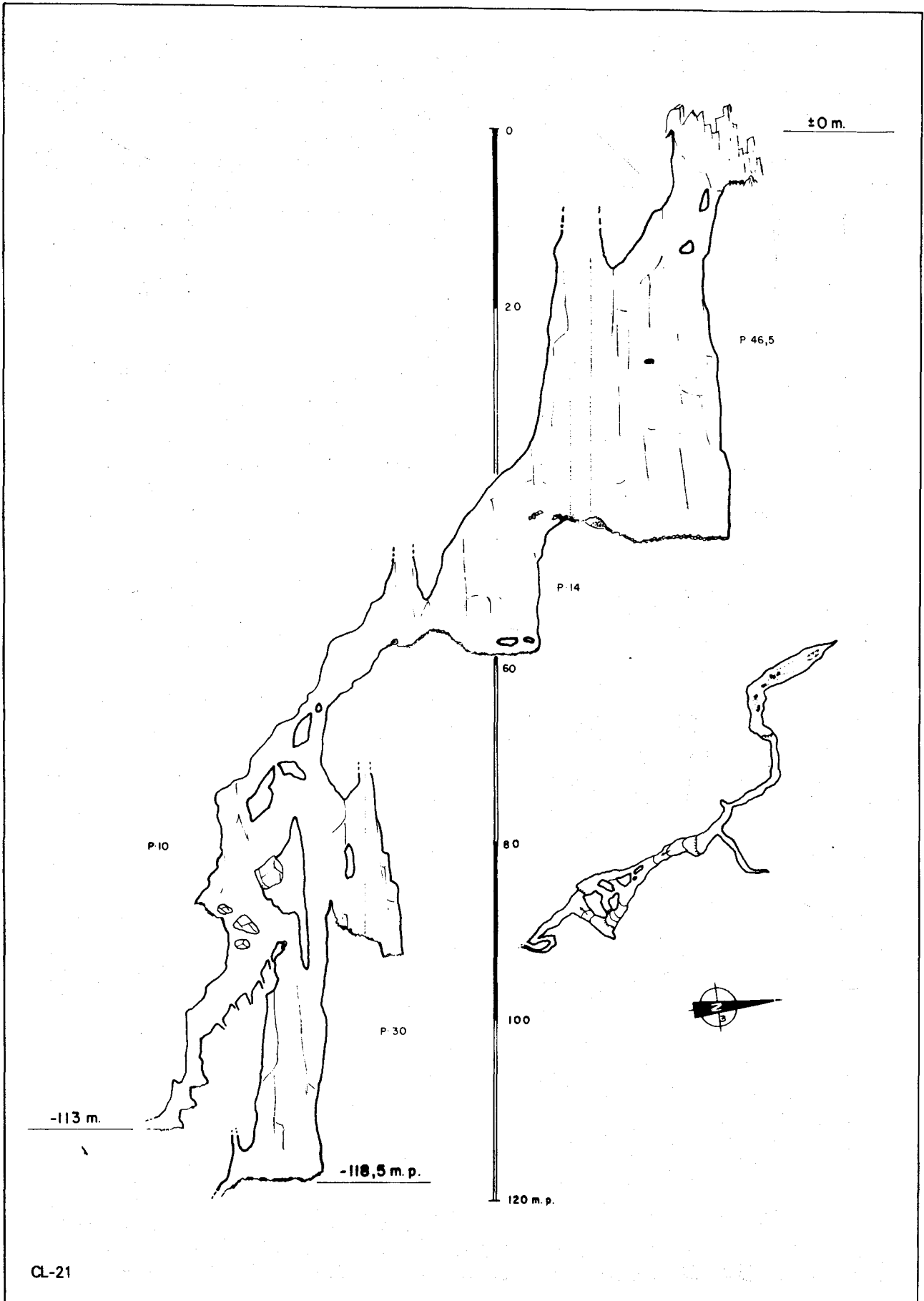
Fins la data s'hi han localitzat 164 cavitats; de les quals 112 s'han explorat totalment. Entre elles, destaquen: LM-1 (de las Pasadas), de -567 m de fondària; LM-7 de -458 m, i el CL-11 (Torcón de Laya), de -300 m amb una vertical absoluta de

274 m. Tot i l'elevat nombre de cavitats explorades, els treballs en aquest sector continuen, essent aquest article un complement del ja publicat anteriorment i nexa amb el que s'està preparant.

Durant aquests dos últims anys, les exploracions s'han centrat a la zona del Canal de Laya, zona situada a la part occidental del sector, caracterit-

Planell general de la zona de treball amb la situació de les cavitats explorades en la seva totalitat.

CL-21

zada per un important procés de karstificació, on existeixen grans dolines i impressionants rasclers de grans dimensions i agudes arestes.

DESCRIPCIÓ DE LES CAVITATS EXPLORADES

De les 112 cavitats explorades en tot el sector, 62 corresponen al Canal de Laya. Descriuim a continuació les últimes que s'han estudiat, indicant llurs aspectes més essencials, i detallant-ne els més rellevants.

CL-21

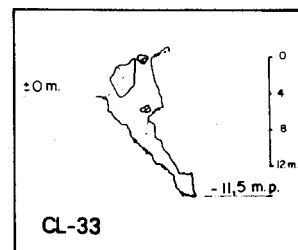
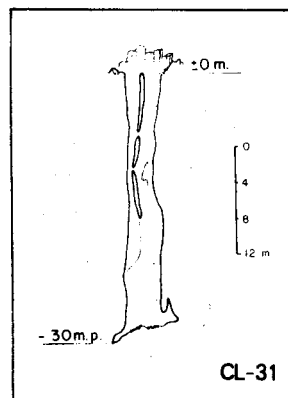
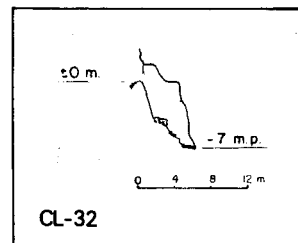
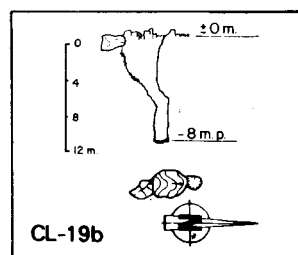
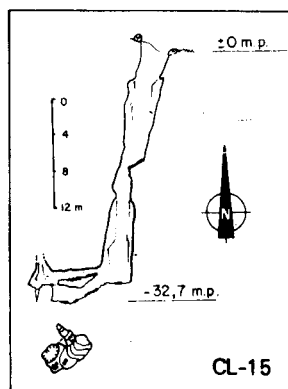
Coordenadas: X 03° 41' 04" Y 43° 15' 50"
Z 860 m s.n.m.

Descripció: Té una petita boca oberta entre "garnas", formada sobre una diàclasi direcció NW-SE. Dóna pas a un primer pou de 17 m de petites dimensions al principi, la qual cosa ha fet que es formin rampes en incrustar-se, entre parets, els blocs caiguts per la boca. La base d'aquest pou,

CL-21. Boca d'entrada.

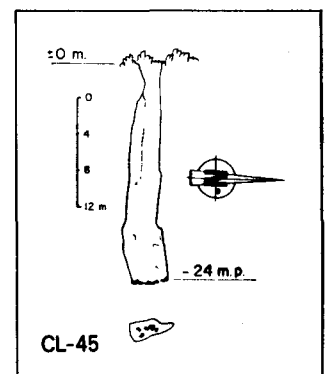
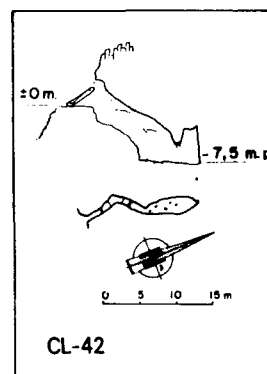
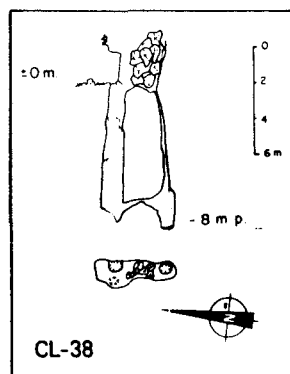
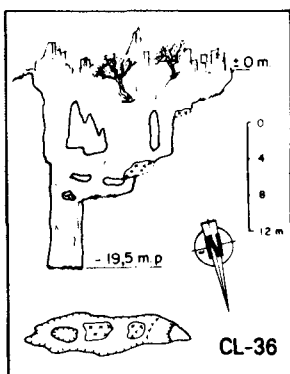
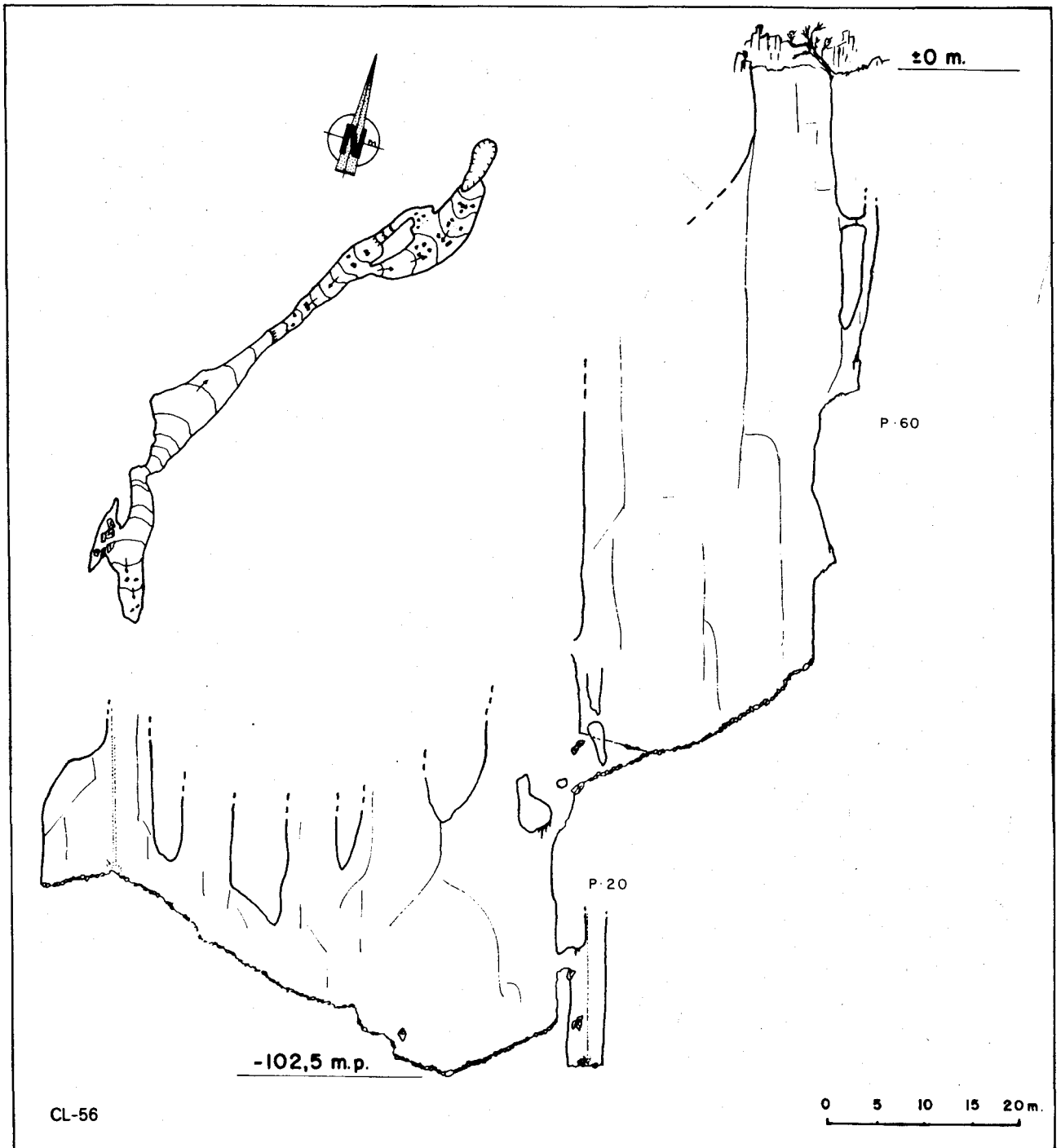

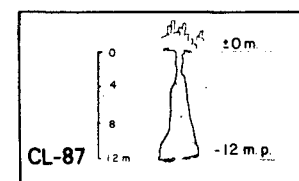
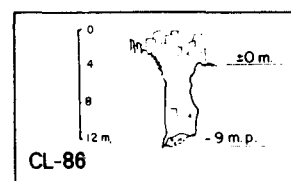
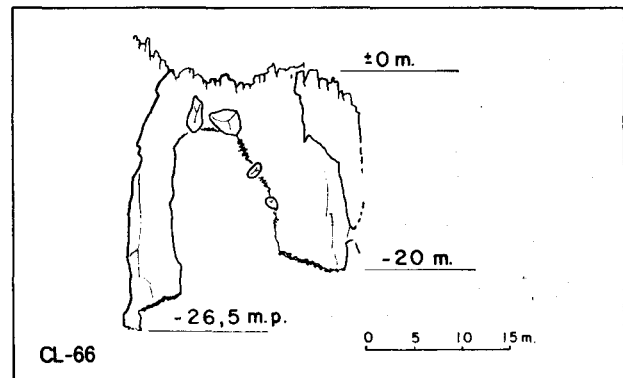
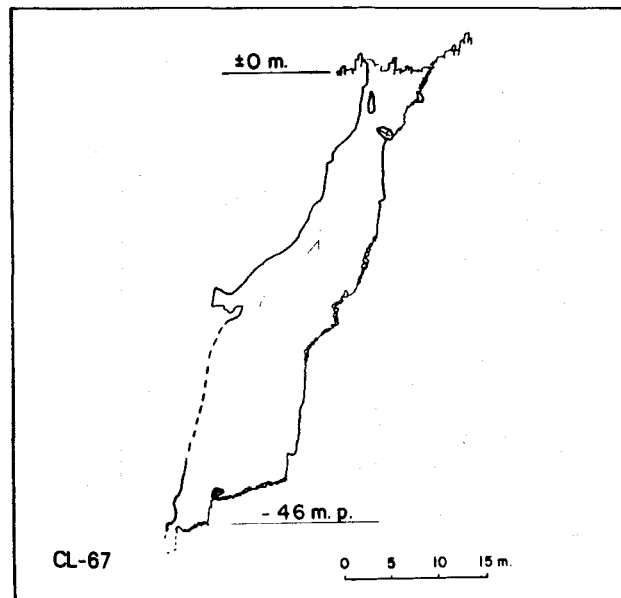
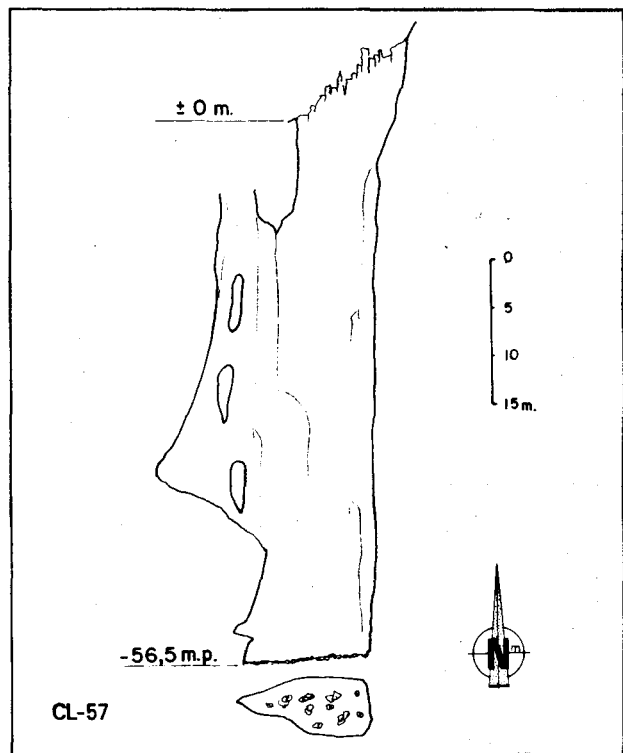
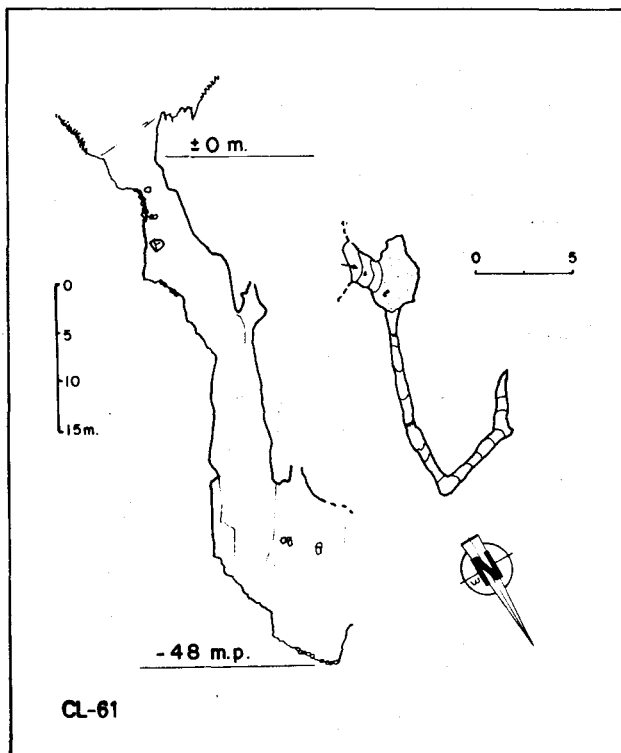
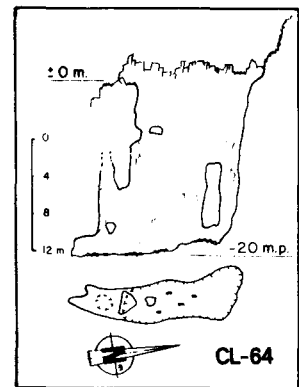
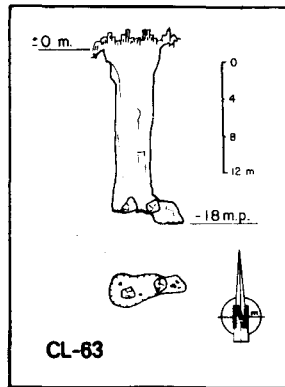
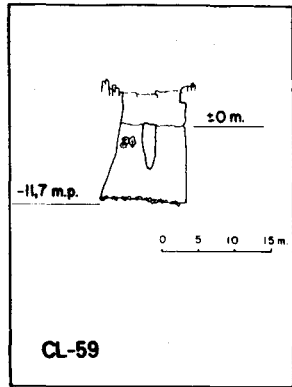
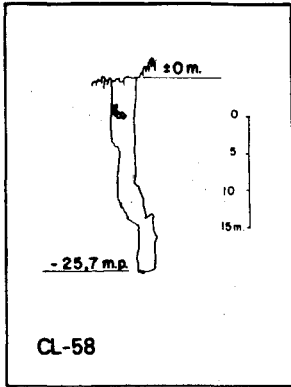
CL-62. Boca d'entrada.

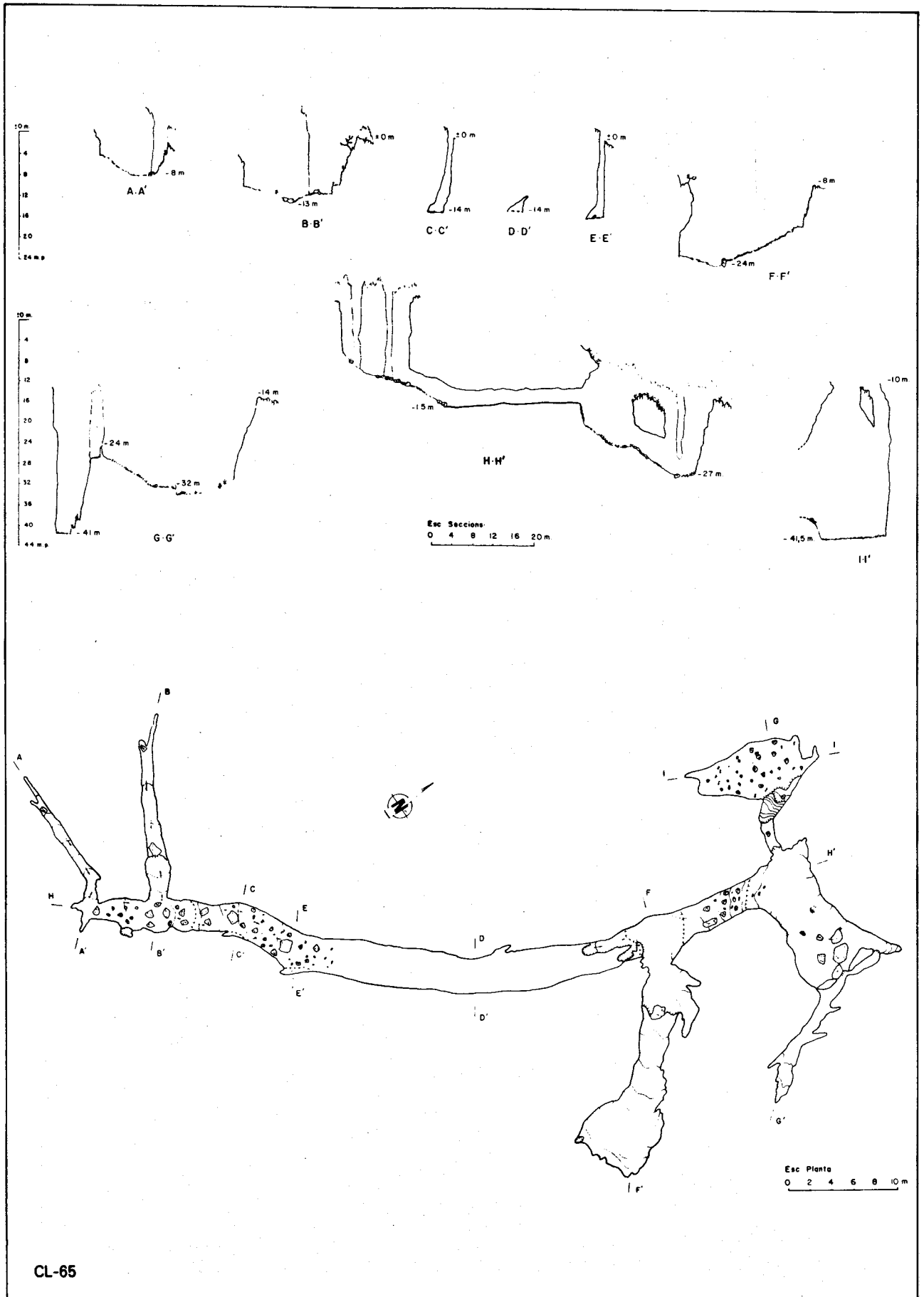

CL-62 Sala final.

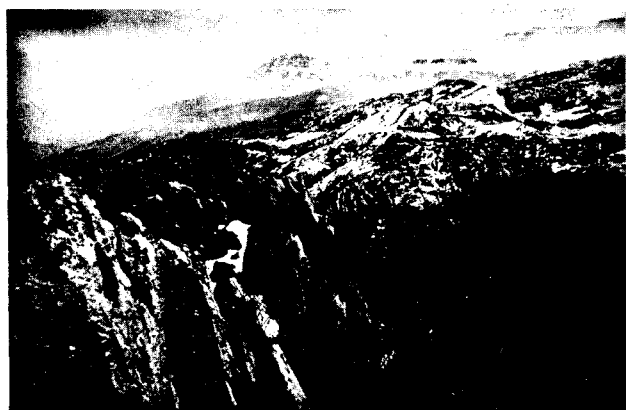

de forma meandriforme, ens remunta a una petita saleta sense deixar la direcció inicial, acabant-se en un meandre fòssil descendent de 80 cm d'amplada fins assolir la cota de -57 m.

Aquest darrer meandre, al seu extrem NW, s'eixampla formant una sala de base fangosa. En un dels extrems, s'inicia una rampa argilosa d'uns 9 m, ramificant-se en dues vies, i assolint-se els 113 m de fondària per una d'elles, i els 105 m per l'altra. Aquestes dues vies finals es troben comunicades entre si per diferents punts. Destaca d'aquesta cavitat, la gran quantitat d'argila existent al fons de la via més profunda.

CL-36. Accés.

CL-56

Coordenades: X 03° 41' 05" Y 43° 16' 18"
Z 805 m s.n.m.

ZONA DEL CANAL DE LAYA

non	longitud	latitud	m.s.n.m.
CL-15	3° 40' 50"	43° 16' 02"	877
CL-19b	3° 40' 42"	43° 15' 59"	875
CL-23	3° 41' 05"	43° 15' 52"	850
CL-31	3° 40' 58"	43° 15' 53"	902
CL-32	3° 40' 58"	43° 15' 53"	890
CL-33	3° 40' 58"	43° 15' 54"	900
CL-36	3° 40' 56"	43° 16' 24"	860
CL-38	3° 40' 50"	43° 15' 59"	870
CL-42	3° 40' 57"	43° 16' 57"	850
CL-45	3° 40' 54"	43° 16' 02"	882
CL-46	3° 40' 59"	43° 16' 12"	850
CL-57	3° 41' 56"	43° 16' 19"	805
CL-58	3° 41' 05"	43° 16' 18"	815
CL-59	3° 40' 57"	43° 16' 16"	850
CL-63	3° 40' 54"	43° 16' 21"	810
CL-64	3° 40' 54"	43° 16' 21"	825
CL-65	3° 40' 54"	43° 16' 09"	827
CL-67	3° 40' 50"	43° 16' 07"	850
CL-68	3° 40' 50"	43° 16' 00"	850
CL-86	3° 40' 47"	43° 15' 58"	887
CL-87	3° 40' 47"	43° 15' 57"	885

Descripció: Cavitat estructurada sobre una diàclasi de direcció NE-SW. De la base del primer pou, de 60 m, comença una rampa entre un caos de blocs que fineix en un ressalt de 25 m. A cinc metres de terra, una finestra condueix a un petit pou de 9,7 m que arriba al fons a una cota de -101 m.

La base de ressalt de 25 m és una rampa de blocs, descendent, i que no acaba fins la cota màxima de la cavitat, -102,5 m.

A l'altre extrem de la base del ressalt, una altra rampa descendent finalitza en una sala amb abundants degotalls i que correspon a la cota -82 m.

CL-61

Coordenades: X 03° 40' 54" Y 43° 17' 05"
Z 815 m s.n.m.

Descripció: Cavitat oberta al fons d'una dolina, en la qual s'observa una diàclasi direcció N. Després d'un breu ressalt, una rampa i una vertical de 26 m ens situen a la cota màxima de la cavitat, -48 m, fent-se a partir d'aquí impenetrable la galeria.

CL-62

Coordenades: X 03° 40' 54" Y 43° 16' 24"
Z 825 m s.n.m.

Descripció: Una boca oberta sobre un pla d'estrati-

fondària	Observacions
-34,7	Dos pous de 14 i 17 m.
- 9,7	Pou únic de 9,7 m.
-18	Cova de 42 m de recorregut
-30	Dues boques, i pou de 30 m.
- 7	Pou únic de 7 m.
-11,5	Pou únic en rampa de 11 m.
-19,5	Pou únic amb rampes de 19,5 m.
- 8	Pou únic de 8 m.
- 7,5	Rampa de 17 m de recorregut.
-24	Pou únic de 24 m.
- 8	Pou únic de 8 m.
-56,5	Pou únic de 56,5 m.
-25,7	Pou únic de 25,7 m.
-11,7	Pou únic de 11,7 m.
-18	Pou únic de 16 m.
-20	Pou únic de 20 m.
	Cova de 186 m de recorr. i 41 m de fondàr.
-46,7	Pou únic de 46 m.
	Dos pous de 20 m i comunica amb CL-67.
- 9,21	Pou únic de 9 m.
-12	Pou únic de 12 m.

ficació, ens condueix a una gran galeria de 13 m d'amplada per 16 m d'alt, en la base de la qual es troba una gran quantitat de blocs. La part final és

una sala amb abundant concreció i gours. El recorregut total és de 148,55 m, i un desnivell de 10,7 m.

CL-21 Fitxa d'equipament

COTA	OBSTACLE	FRACCI- NAMENTS	ANCORAT- GES	CORDES	MOSQUE- TONS	OBSERVACIONS
0	P. 46,5		1 s	60	1	
		-10	1 s		1	
		-15	1 s		1	
		-25	1 s		1	
-43	P. 14		1 n	20	1	Baga a bloc
		-5	1 s		1	
		-7	1 s		1	
-58	P. 20		1 n	20	1	Baga a bloc
-73	P. 15		1 s	20	1	
		-6	1 n		1	Pont roca
-88	P. 30		1 s	40	1	
		-12	1 s		1	
Via -113						
-82	P. 10		1 s	20	1	
-90	P. 28		1 s	35	1	
		-10	1 s		1	

BIBLIOGRAFIA

Exploracions (1980): Noticiari i últimes notícies. Pàg. 123-124. Barcelona.

Exploracions (1981): Últimes notícies. Pàg. 119-121. Barcelona.

Exploracions (1983): Exploracions al Massís del Porracolina. Pàg. 79-102. Barcelona.

FERNANDEZ, J. (1982): Resultados de las Campañas Espeleológicas en Calseca 1980-1982 (Macizo Porracolina-Cantabria). *Lapiaz* n.º 10. Pàg. 36-46. València.

GARAY, P.: Resultados de una campaña espeleológica en Calseca (Macizo del Porracolina-Cantabria). *Lapiaz* núm. 8. Pàg. 46-57. València.

I.G.M.E. 1978: *Mapa Geológico de España*. E. 1:50 000. Full 59 (Villacarriedo). Pàg. 1-46; mapa. Madrid.

JORNET, J. (1982): Exploración de la Torca Larga (M. del Porracolina-Cantabria). *Lapiaz* núm. 9. Pàg. 25-26. València.

MURGIER, C. (1969): El Karst de la Región de Asón y su evolución morfológica. *Cuadernos de Espeleología*. núm. 4. Pàg. 1-146. Santander.

S.G.E. (1955): *Full Catastral*. E. 1:50 000. Full 59 (Villacarriedo). Madrid.